

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Juridische en psychosociale hulpverlening aan slachtoffers van partnergeweld: een overzicht van het landschap op basis van slachtofferervaringen

Doorn, A.J. van; Klapwijk, J.A.; Aarten, P.G.M.

Citation

Doorn, A. J. van, Klapwijk, J. A., & Aarten, P. G. M. (2025). Juridische en psychosociale hulpverlening aan slachtoffers van partnergeweld: een overzicht van het landschap op basis van slachtofferervaringen. *Tijdschrift Voor Veiligheid*, 24(1), 3-21. doi:10.5553/TvV/000079

Version: Publisher's Version

License: [Leiden University Non-exclusive license](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/4283524>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

ARTIKELEN

Juridische en psychosociale hulpverlening aan slachtoffers van partnergeweld

Een overzicht van het landschap op basis van slachtoffer-ervaringen

Janne van Doorn, Hanne Klapwijk & Pauline Aarten

(Ex-)partnergeweld is een veelzijdig maatschappelijk probleem dat diepgaande gevolgen heeft voor de slachtoffers, hun omgeving en de samenleving als geheel. Daarvoor is een gestroomlijnd hulpverleningslandschap voor slachtoffers van partnergeweld essentieel. Toch zijn er signalen dat de hoeveelheid instanties als overweldigend wordt ervaren en slachtoffers niet altijd bij (de juiste) hulpverlening terechtkomen. Het huidige onderzoek neemt het hulpverleningslandschap verder onder de loep en baseert zich daarbij op de ervaringen van 29 vrouwelijke slachtoffers van (ex-)partnergeweld. Meer specifiek biedt het onderzoek een overzicht van hulpverleners en hulpverleningsinstanties die in beeld (kunnen) komen bij slachtofferschap van (ex-)partnergeweld, en de ervaringen van slachtoffers binnen dit hulpverleningslandschap. De resultaten tonen een grootschalig en versnipperd hulpverleningslandschap, met een grote hoeveelheid betrokken instanties en verschillende (typen) hulpverleningstrajecten die parallel aan elkaar (kunnen) lopen. Deze versnippering – en het gebrek aan samenwerking dat daar soms uit voortkomt – wordt als problematisch ervaren door de deelnemers in het onderzoek. Bovendien valt, naast de rol van sleutelfiguren zoals de politie en Veilig Thuis, de rol van de GGZ, advocatuur en alternatieve hulpverlening op. De resultaten laten een behoefte zien aan een ‘meereizend’ persoon die de belangen van het slachtoffer kan behartigen en de weg kan wijzen in het hulpverleningslandschap.

1 Inleiding

Het fenomeen van (ex-)partnergeweld is een veelzijdig maatschappelijk probleem dat diepgaande gevolgen heeft voor de slachtoffers, hun omgeving en de samenleving als geheel. Onder (ex-)partnergeweld verstaan we ‘iedere vorm van geweld tussen partners of ex-partners. Ook een (constante) geweldsdreiging wordt beschouwd als (ex-)partnergeweld. Hierbij gaat het om alle vormen van geweld; fysiek, emotioneel/psychisch, seksueel, financieel of online, en om stalking’ (www.huiselijkgeweld.nl). Partnergeweld wordt gezien als een vorm van huiselijk geweld. Sinds 2011 wordt in plaats van huiselijk geweld ook wel gesproken van ‘geweld in afhankelijkheidsrelaties’, een overkoepelende term voor alle vormen van geweld in een afhankelijk-

heidsrelatie tussen getroffene en pleger (Janssen, 2023; Lünemann & Steketee, 2023).

Het hulpverleningslandschap voor slachtoffers van partnergeweld in Nederland is een netwerk van diverse organisaties en diensten die samenwerken om ondersteuning te bieden aan degenen die te maken hebben met deze vorm van huiselijk geweld. Nederland heeft een gedecentraliseerd systeem waarin gemeenten verantwoordelijk zijn voor opvang en hulpverlening, en waarin Veilig Thuis een centrale rol speelt als meldpunt (Lünemann & Ter Woerds, 2021). Veilig Thuis vervult daarnaast een coördinerende rol door binnengekomen meldingen of vermoedens van huiselijk geweld te onderzoeken en indien nodig door te verwijzen naar andere instanties binnen het hulpverleningslandschap. Ook de politie is als primaire handhavingsinstantie vaak een eerste officieel contactpunt voor slachtoffers die uit de schaduw van geweld stappen (Janssen & Verbruggen, 2022; Lünemann & Ter Woerds, 2021). Vanuit voorgenoemde instanties wordt tevens doorverwezen naar Slachtofferhulp Nederland (SHN) (Van Doorn et al., 2024; Aarten et al., 2025). Deze organisatie biedt juridische, praktische en emotionele ondersteuning aan slachtoffers van misdrijven, waaronder partnergeweld (Leferink, 2023). Tot slot, niet-gouvernementele organisaties (ngo's) en stichtingen, zoals BlijfGroep en Fier, kunnen een belangrijke rol spelen bij het bieden van psychosociale hulp en opvang aan partnergeweldslachtoffers.

De problematiek en hulpverlening beperkt zich vaak niet tot het (ex-)partnergeweld. Zo kampen veel slachtoffers als gevolg van het geweld met traumaklachten en opvoedstress en gaat partnergeweld veelal gepaard met andere vormen van huiselijk geweld, waaronder kindermishandeling (Steketee et al., 2023; Woicik et al., 2019). Om die reden raken (ook) veel andere instanties betrokken bij de hulpverlening aan slachtoffers. Zo biedt de geestelijke gezondheidszorg (hierna: GGZ) psychologische ondersteuning en therapie voor slachtoffers die te maken hebben gehad met trauma's als gevolg van partnergeweld, en kunnen verschillende instanties voor opvoedhulp of juridische bijstand betrokken raken (Steketee et al., 2023). De complexiteit van partnergeweld heeft als gevolg dat slachtoffers parallel verschillende typen hulp nodig hebben en dat verschillende instellingen, met verschillende doelen, betrokken kunnen worden bij de hulp binnen het gezin (zie ook Steketee et al., 2023). Dit maakt hulpverlening aan slachtoffers van partnergeweld een uitdagend domein waarin professionals uit verschillende disciplines met elkaar moeten samenwerken.

Uit onderzoek naar de aanpak van partnergeweld, en meer algemeen huiselijk geweld, blijkt dat in het multidisciplinaire landschap – waar er voor iedere vorm van hulp of ondersteuning een andere organisatie betrokken is – instanties niet altijd goed op de hoogte zijn van elkaars inspanningen, hetgeen slachtoffers ook merken (Lünemann et al., 2020; Lünemann et al., 2023; Mellaard et al., 2024). Professionals ervaren diverse frustraties in de samenwerking met organisaties om tot een goede aanpak te komen. Zo zijn de verschillende betrokken hulpverleners niet altijd op de hoogte van elkaars inspanningen en wordt in de praktijk onvoldoende regie ervaren (Langeveld et al., 2023; Movisie, 2024). Dit heeft ook (of: met name) gevolgen voor de slachtoffers die aan de verschillende hulptrajecten worden onderworpen of in een zoektocht naar de juiste hulp door dit landschap moeten navigeren.

ren. Goedbedoelde inspanningen van professionals en beleidsmakers resulteren niet altijd in adequate ondersteuning van slachtoffers en hebben soms zelfs een tegenovergesteld effect (Mellaard et al., 2024). Bovendien kan het aantal (mogelijke) hulpverleners in een gezin oplopen, met als gevolg dat slachtoffers verdrinken in het – veelal niet goed op elkaar afgestemde – hulpaanbod: *‘Slachtoffers zien letterlijk door de bomen het bos niet meer’* (Steketee et al., 2023, p. 121). Daarbij pleiten Steketee en collega’s voor een netwerksamenwerking waarin prioriteiten worden gesteld betreffende de hulpverlening in een gezin, met als doel het aantal betrokken instanties te beperken.

Het hulpverleningslandschap is zelfs zo groot en complex, dat het voor slachtoffers nagenoeg onmogelijk is geworden om zonder hulp door het landschap te navigeren. Naar aanleiding van een focusgroep met professionals die met slachtoffers (van huiselijk geweld) werken, is de suggestie uitgesproken om een slachtoffervertegenwoordiger aan te wijzen die een slachtoffer door het onoverzichtelijke landschap kan begeleiden en ondersteuning kan bieden in het vinden van de juiste hulpverlening (Mellaard et al., 2024). In internationaal onderzoek worden dergelijke aanbevelingen ondersteund (Jerath et al., 2022): in een studie onder tien stalkingslachtoffers werd gevonden dat de aanwezigheid van een vaste contactpersoon het traject binnen het justitiële systeem vergemakkelijkte. Daarnaast bood een dergelijke belangenbehartiger emotionele ondersteuning en praktisch advies met betrekking tot veiligheid, en gaf die het slachtoffers een gevoel van controle. Hoewel dit onderzoek niet specifiek gericht was op slachtoffers van (ex-)partnergeweld, spelen ook bij deze groep vergelijkbare uitdagingen een rol, zoals de veelheid aan betrokken instanties en de complexiteit van het hulpverleningslandschap, wat onderstreept waarom het aanstellen van een belangenbehartiger wordt aanbevolen.

1.1 Huidig onderzoek

Uit bovenstaande bevindingen blijkt dat het hulpverleningslandschap voor slachtoffers van (ex-)partnergeweld grootschalig en complex is, wat het voor slachtoffers moeilijk maakt erin te navigeren. Op empirisch vlak zijn exercities echter schaars, terwijl een integrale aanpak enkel gerealiseerd kan worden wanneer duidelijk is welke actoren (potentieel) betrokken kunnen raken bij de aanpak van (ex-)partnergeweld. Het huidige onderzoek probeert in die leemte te voorzien.

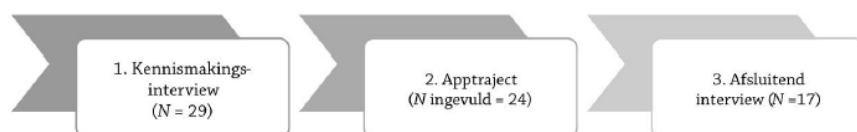
Meer specifiek is in het huidige onderzoek in kaart gebracht welke actoren en instanties, zowel op nationaal als regionaal/lokaal niveau, een rol hebben in het hulpverleningslandschap voor slachtoffers van (ex-)partnergeweld. Dit overzicht is gebaseerd op de slachtofferreizen van 29 slachtoffers van (ex-)partnergeweld. Daarnaast zijn de *ervaringen* van deze slachtoffers van (ex-)partnergeweld met betrekking tot het hulpverleningslandschap geïnventariseerd. Daarbij is specifiek gekeken naar de manieren waarop het hulpverleningslandschap door deelnemers werd beschreven, om te zien of en in welke mate de eerder gesignaleerde grootschaligheid en complexiteit van het hulpverleningslandschap daarin terugkomen. De bevindingen vormen de basis voor aanbevelingen in de aanpak van partnergeweld.

2 Methode

Deze studie maakt deel uit van het grotere, prospectieve onderzoek naar slachtofferreizen bij partnergeweld, uitgevoerd door het Kennisnetwerk Victimologie in Nederland (ViNe) en de Universiteit Leiden. De behoeften, verwachtingen en ervaringen van slachtoffers met verschillende instanties worden binnen het onderzoek in kaart gebracht, gedurende de 'reis' door de juridische keten(s) en de hulpverleningsketen. De dataverzameling liep van maart 2023 tot mei 2024.

Het onderzoek kende per prospectieve deelnemer drie dataverzamelmomenten: een kennismakingsinterview bij de start van deelname ($N = 29$), een apptraject waarin deelnemers wekelijkse vragenlijsten invulden ($N = 24$ hebben het app-traject doorlopen), en een afsluitend interview bij afsluiting van deelname (ofwel omdat de 'slachtofferreis' van de deelnemer was afgelopen, ofwel omdat de dataverzamelingsperiode ten einde kwam) ($N = 17$). Zie Figuur 1 voor een overzicht van de methoden.

Figuur 1 Dataverzamelmomenten slachtofferreizen

2.1 Deelnemers

Deelnemers zijn 29 vrouwelijke slachtoffers van partnergeweld. Zij zijn tussen de 30 en 62 jaar ($M_{\text{leeftijd}} = 40$). Het merendeel rekende zichzelf tot de Nederlandse etniciteit ($N = 23$; 6 missings). Daarnaast gaven vier deelnemers nog een tweede etniciteit op, waaronder Turks, Marokkaans, Surinaams en Filipijns. Vijftien deelnemers gaven aan een opleidingsniveau gelijk aan of hoger dan hbo te hebben (6 missings). De meerderheid, namelijk 24 van de 29 deelnemers, heeft (een) minderjarig(e) kind(eren) met hun (ex-)partner.

Wat betreft het type mishandeling dat werd ervaren, gaven alle deelnemers aan dat er sprake was van psychische/emotionele mishandeling, doorgaans in combinatie met fysiek geweld ($N = 27$). In totaal gaven 11 deelnemers aan fysiek, psychisch én economisch (bijv. doordat zij geen zeggenschap hadden over financiële middelen) mishandeld te zijn geweest door hun (ex-)partner.

2.2 Procedure

Na toestemming van de Commissie Ethiek en Data van de Universiteit Leiden startte het onderzoek. Deelnemers werden geworven door flyers bij hulpverlenende instanties te verspreiden (onder andere via Slachtofferhulp Nederland, slachtofferadvocaten, opvangverlenende instanties en gemeenten). Ook is de oproep door deelnemers zelf verspreid in diverse lotgenotengroepen en in het eigen netwerk (bijv. via sociale media). Bijna alle deelnemers zijn via dit laatste initiatief met het onderzoek in contact gekomen. Participanten ondertekenden een *informed consent*

nadat zij door middel van een begeleidende brief (nader) waren geïnformeerd over het onderzoek en de vertrouwelijke omgang met hun gegevens. Zij ontvingen cadeaubonnen als beloning voor hun deelname.

2.3 Materiaal

2.3.1 Interviews (*kennismaking en afsluitend*)

De interviews kenden een semigestructureerd format, waarbij deelnemers gevraagd is naar hun reis door de keten tot dan toe. De vragen hadden zowel betrekking op de partnergeweldervaring als op de betrokken hulpverlenende instanties. Daarbij werd specifiek doorgevraagd naar wanneer welke instantie in beeld kwam, wat de aanleiding daarvoor was en hoe hun ervaring met de desbetreffende instanties was. De interviews werden opgenomen met een analoge voicerecorder. Het bestand werd na ieder interview direct in een beveiligde map opgeslagen, waarna de voicerecorder werd leeggemaakt. De duur van de interviews varieerde van 40 minuten tot 2 uur en 45 minuten.

2.3.2 Ethica vragenlijsten

Voor het apptraject werd gebruik gemaakt van een app ontwikkeld door *Ethica Data* (sinds 2024 bekend onder de naam *Avicenna Research*); dit is een Canadees bedrijf dat (onder andere) het gebruik van een *experience sampling method* (ESM) faciliteert. ESM wordt aangeraden als methode om de ervaring zo kort mogelijk op een gebeurtenis in kaart te brengen om eventuele retrospectieve vertekeningen te voorkomen (Myin-Germeys & Kuppens, 2022). Een app heeft als voordeel dat slachtoffers in hun eigen tijd en middels hun eigen *electronic device*, zoals een smartphone of tablet, de vragenlijst kunnen invullen. Voor het gebruik van de app ontvingen deelnemers een uitgebreide instructie. De duur van de apptrajecten verschilde, sommige deelnemers hebben heel lang (en intensief) de vragenlijsten ingevuld, anderen maar kort.

In de app ontvingen deelnemers korte vragenlijsten die binnen 5 tot 10 minuten konden worden ingevuld (zoals geadviseerd bij ESM, zie bijv. Eisele et al., 2023), afhankelijk van het aantal contactmomenten met instanties. Zie Tabel 1 voor een overzicht van de afgenomen vragenlijsten.

Tabel 1 (Moment van) afname vragenlijsten in Ethica-app

Vragenlijst	Wanneer?	Hoe vaak?	Wat?
Registratievragenlijst	De eerste zondag na uw registratie tussen 8.30-10.00	Eenmalig	Registratie van datum en tijdstip kennismakingsinterview voor koppeling data
Basisvragenlijst	Elke zondag tussen 8.30-10.00	Wekelijks	Heeft u afgelopen week contact gehad met een juridische en/of hulpverleningsinstantie betreffende uw huiselijkgeweldzaak? Ja/nee Zult u komende week contact hebben met een juridische en/of hulpverleningsinstantie betreffende uw huiselijkgeweldzaak? Ja/nee
Achterafvragenlijst	Elke zondag tussen 8.30-10.00 *Mits deelnemer in basisvragenlijst heeft aangegeven dat deze de afgelopen week een afspraak heeft gehad.	Wekelijks	Vragen om de ervaringen met de instantie in kaart te brengen: Welke instantie en wanneer vond het contactmoment plaats? Hoe is het contact met deze instantie verlopen? Stellingen over ervaringen m.b.t. het contact met de instantie (op schaal van 0 (helemaal oneens) tot 5 (helemaal eens))
Voorafvragenlijst	Elke zondag tussen 8.30-10.00 *Mits deelnemer in basisvragenlijst heeft aangegeven dat deze de aankomende week een afspraak heeft met een instantie.	Wekelijks	Vragen om verwachtingen en behoeften van het contact met de instantie in kaart te brengen: Welke instantie en wanneer vindt het contactmoment plaats? Hoe bent u bij deze instantie terechtgekomen? Wat heeft u nodig van deze instantie? In hoeverre verwacht u dat deze instantie in deze behoefte(n) kan voorzien? Wat verwacht u van uw contact met deze instantie? Stellingen over verwachtingen en behoeften m.b.t. het contact met de instantie (op schaal van 0 (helemaal oneens) tot 5 (helemaal eens))

2.4 Analyseplan instanties hulpverleningslandschap

Voor de analyse van het hulpverleningslandschap – gevisualiseerd in Figuur 2 – is in eerste instantie bepaald of de geboden hulp/bijstand onder de juridische keten of de hulpverleningsketen valt. Met de juridische keten wordt bedoeld: alle instanties en actoren die betrokken worden bij (de potentiële start van of het informeren over) een juridisch procedure in het kader van het strafrecht, het familierecht en/

of het civiele jeugdrecht.¹ Onder de hulpverleningsketen worden alle hulpverlenende instanties en actoren geschaard die betrokken raken in het kader van psychosociale of medische ondersteuning van het slachtoffer, of meer indirect in het kader van hulp aan de (ex-)partner of betrokken kinderen. Deze ketencategorisering is zowel toegepast op de door de deelnemers genoemde beroepsgroepen (bijv. ‘ambulant hulpverlener’, ‘ervaringsdeskundige’, ‘advocaat’) als op de door de deelnemers genoemde specifieke instanties (bijv. Veilig Thuis, SHN, of Fier).

Om te bepalen in welke keten(s) een hulpverlener/hulpverlenende instantie actief is, werd steeds gekeken naar *de aard* van de hulpverlening. Wanneer de aard van de hulpverlening psychosociaal is en niet juridisch, werd de instantie of actor onder de hulpverleningsketen geschaard. De aard van de hulpverlening werd gebaseerd op publiek toegankelijke bronnen, waaronder wettelijke regelingen, beleid en websites van organisaties, die inzicht bieden in de taken en werkzaamheden van verschillende beroepsgroepen en instanties.

Het gehanteerde onderscheid tussen de juridische keten en de hulpverleningsketen kan onterecht de indruk wekken dat er geen ‘interactie’ is tussen de ketens. Dergelijke interactie is er echter wel, maar voor het huidige artikel is die buiten beschouwing gelaten. Daarnaast is een strak onderscheid tussen de juridische keten en de hulpverleningsketen niet mogelijk, omdat verschillende instanties en actoren, getiteld op hun taakstelling en/of de aard van hun werkzaamheden, onder beide ketens geschaard kunnen worden.

Alle coderingen werden uitgevoerd door de eerste en tweede auteur en gecontroleerd door de derde auteur. Discrepancies in coderingen werden opgelost middels diverse consensusbijeenkomsten.

2.4.1 Specifieke instanties in de juridische keten

Binnen de juridische keten werd onderscheid gemaakt tussen de actoren en instanties die betrokken (kunnen) raken in het kader van het strafrecht of het familie- en jeugdrecht. Binnen de strafrechtelijke tak werd onderscheid gemaakt tussen 1) de instanties die zich bezighouden met de handhaving, opsporing en vervolging van strafbare feiten (*handhaving, opsporing, vervolging*), 2) de instanties en actoren die behoren tot de rechtsprekende macht en gemoeid zijn met het berechten van strafzaken en/of het inhoudelijk behandelen van artikel 12 Sv-klachten (berechting, strafrecht), en 3) de instanties en actoren die juridische hulp en begeleiding bieden aan het slachtoffer in het kader van de strafzaak of naar aanleiding van een strafbaar feit (juridische bijstand, strafrecht). Ook het informeren van een slachtoffer over diens rechten of over de juridische procedure werd gecodeerd onder juridische bijstand.

Binnen het familierecht kunnen verschillende geschillen tussen (ex-)partners die bijvoorbeeld zien op de financiën of omgang met kinderen behandeld worden. Het civiele jeugdrecht kan een rol gaan spelen wanneer er zorgen zijn omtrent de ont-

1 We zijn ons ervan bewust dat bepaalde juridische actoren, zoals het openbaar ministerie en de rechtsprekende macht, formeel gezien geen hulpverlenende instanties zijn. Echter, omdat zij belangrijke schakels zijn in de keten, worden ze in het onderhavige onderzoek wel opgenomen in de schets van het hulpverleningslandschap.

wikkeling van een kind. De categorie familie- en jeugdrecht kent ook de codes *be-rechting* (civiel recht) en *juridische bijstand* (civiel recht). Daarnaast zijn onder de code *onderzoek en advies aan de rechter* organisaties en actoren geschaard die verslag uitbrengen aan de rechtbank, zoals de Raad voor de Kinderbescherming (RvdK) of een bijzondere curator.

2.4.2 *Specifieke instanties in de hulpverleningsketen*

Binnen de hulpverleningsketen werd onderscheid gemaakt tussen ‘formele hulpverlening’ waarbij het gaat om instanties die formeel gezien geregistreerd staan als – en derhalve bevoegd zijn tot – hulpverlener, en ‘informele hulpverlening’ waarbij het hulpverlening betreft die niet vanuit een beroep wordt gegeven. Daarbij kan gedacht worden aan hulp vanuit lotgenotengroepen of ervaringsdeskundigen. Tot slot was er een categorie ‘coaching/alternatieve hulpverlening’, waarbij het ging om hulpverlening van niet-gereguleerde beroepen zoals (life)coaches of van vrijwilligers zonder diplomering. Bij twijfel of het formele hulpverlening betrof, werd gekeken of de instantie een Raad van Toezicht heeft die de kwaliteit van de hulpverlening waarborgt. Ondanks dat ook familie, vrienden en kennissen als informele hulpbronnen beschouwd kunnen worden, werden deze personen in het onderhavige onderzoek buiten beschouwing gelaten, aangezien zij geen actieve hulpaanbieders in de keten zijn.

Binnen de formele hulpverlening werd onderscheid gemaakt tussen een adviserende/doorverwijzende rol (zoals Veilig Thuis, diverse gemeentelijke teams en (kennis)centra) en het daadwerkelijk aanbieden van de hulpverlening in het kader van een specifieke hulpvraag. Deze specifieke hulpvraag kon betrekking hebben op de gezondheidszorg en medisch van aard zijn, waaronder de betrokkenheid van de geestelijke gezondheidszorg (GGZ), (huis)artsen en verpleegkundigen valt, of psychosociaal van aard zijn wanneer er een hulpvraag lag met betrekking tot (niet-medische) hulp voor het slachtoffer zelf (zoals opvang of hulp bij sociale voorzieningen) of in het kader van relatie en gezin (relatietherapie, jeugdhulp of opvoedondersteuning). Wanneer hulpverlening betrekking had op de (ex-)partner en losstond van het slachtoffer, werd de hulpverlening onder een aparte categorie geschaard.

2.5 *Analyseplan ervaringen hulpverleningslandschap*

De getranscribeerde interviews werden geanalyseerd middels een inductieve contentanalyse, uitgevoerd met behulp van het analyseprogramma Atlas.ti. Binnen deze methode worden er op een iteratieve manier codes toegevoegd aan de getranscribeerde interviews tijdens het coderingsproces (Braun & Clarke, 2006). Vervolgens werden de gegenereerde codes verder thematisch gecategoriseerd (Braun & Clarke, 2006), teneinde meer inzicht te verkrijgen in, onder andere, de manier waarop het hulpverleningslandschap door deelnemers werd beschreven en ervaren. De bevindingen met betrekking tot deze thematische categorieën zijn weergegeven in paragraaf 3 (Resultaten), waarbij relevante citaten worden gebruikt ter illustratie van de categorieën en waargenomen patronen.

3 Resultaten

3.1 Beroepsgroepen

Voor iedere beroepsgroep werd gecodeerd of deze tot de categorie juridische keten of hulpverleningsketen behoorde. Een overzicht daartoe is te vinden in Tabel 2. De lijst met genoemde beroepen in de hulpverleningsketen is iets langer dan de lijst met genoemde groepen in de juridische keten, maar dat is niet verrassend gezien de grotere diversiteit aan actoren in de hulpverleningsketen.

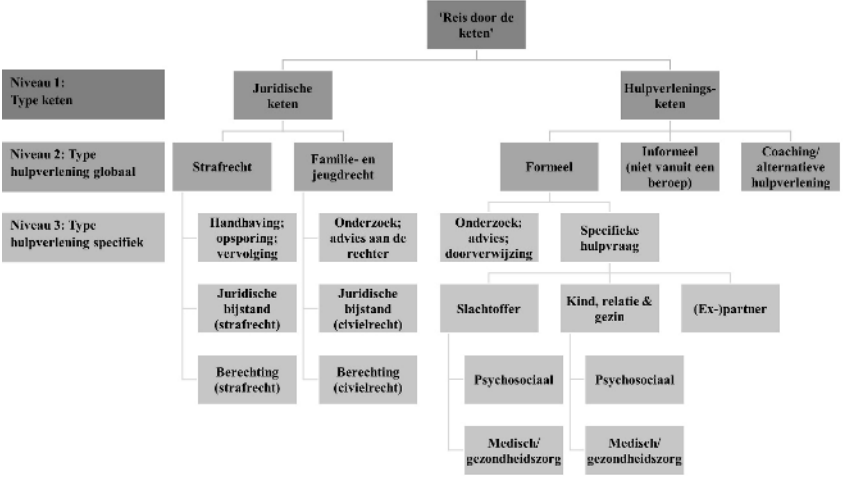
Tabel 2 *Overzicht genoemde beroepsgroepen per type keten*

Beroepsgroep	Juridische keten	Hulpverleningsketen
Advocaat (familierecht~; jeugdrecht~; strafrecht~; slachtoffer~)	X	
Advocaat-mediator	X	
Bijzonder curator	X	
Hulpofficier van justitie	X	
Notaris	X	
Officier van justitie	X	
Raadsheer (Gerechtshof)	X	
Rechter (straf~; familie~; politie~)	X	
Rechter-commissaris	X	
Slachtoffercoördinator	X	
(Wijk)agent	X	X
Ambulant begeleider		X
Arts ziekenhuis		X
Bemiddelaar		X
Buurtcoach		X
Ervaringsdeskundige		X
Huisarts		X
Gezinsvoogd/jeugdbeschermer		X
Kinderombudsman		X
Kinderbeschermingvertrouwensarts		X
Lifecoach; jeugdcoach; systeemcoach		X
Maatschappelijk werker		X
Orthopedagoog		X
Ombudsman		X

Tabel 2 (Vervolg)

Beroepsgroep	Juridische keten	Hulpverleningsketen
Opvoedondersteuner/ouderschapsbegeleider		X
Pastoor		X
Praktijkondersteuner		X
Psychiater		X
Psycholoog		X
Psychotherapeut		X
Relatietherapeut		X
Revalidatiearts		X
Schoolarts		X
Speltherapeut (kinderen)		X
Systeemtherapeut		X
Traumatherapeut		X
Wmo huishoudelijke hulp		X
Zorgregisseur gemeente		X

Figuur 2 Categorisering hulpverlenende instanties bij partnergeweld

3.2 Specifieke instanties in de juridische en hulpverleningsketen

In de slachtofferreizen van de deelnemers konden 128 unieke instanties worden onderscheiden.² Dit was op basis van wat deelnemers expliciet hebben genoemd tijdens de interviews en het apptraject en laat daarmee een ondergrens zien. Veel deelnemers refereren niet naar een specifieke instantie, maar spreken over 'mijn psycholoog' of 'de advocaat' (zoals weergegeven in Tabel 2). Binnen een instantie kan een slachtoffer tevens te maken hebben gehad met meerdere hulpverleners, maar dat is voor het huidige artikel buiten beschouwing gelaten.

Voor de lijst met instanties geldt dat het grootste deel, namelijk 85%, enkel onder de hulpverleningsketen kan worden geschaard ($N = 109$). Deze organisaties zijn betrokken bij het doorverwijzen naar, adviseren over of aanbieden van psychosociale en/of medische hulp. De categorie die het meest prominent aanwezig is, betreft formele hulpverlening gericht op het slachtoffer met $N = 40$ instanties, gevolgd door formele hulpverlening in het kader van gezin, relatie en kind met $N = 35$ instanties. Daarnaast valt op dat zo'n 13% van de hulpverlening wordt ingevuld door coaching/alternatieve hulpverlening, met $N = 16$ instanties. De diversiteit aan instanties kent bovendien zijn oorsprong in het regionaal georganiseerde karakter van de hulpverlening, getuige de grote hoeveelheid instanties die enkel op regionaal niveau actief zijn ($N = 80$). Bovendien zijn er op het gebied van onderzoek, doorverwijzing en advies in de juridische en hulpverleningsketen $N = 14$ instanties actief.

3.3 Patronen van hulpverlening

De instanties die een sleutelrol hebben, zoals politie, Veilig Thuis, SHN en opvangverlenende instanties, zagen we veelvuldig terugkomen in de slachtofferreizen. Bij 27 van de 29 deelnemers was er contact geweest met de politie, veelal in het kader van een aangifte of een melding. Bij 25 deelnemers was er sprake van een melding bij Veilig Thuis. Daarnaast hadden 13 deelnemers in het kader van psychosociale hulp en/of juridische ondersteuning contact gehad met SHN (waarvan het voor één deelnemer hulpverlening voor diens kind betrof) en 7 deelnemers hadden om opvang verzocht, waarvan 1 deelnemer direct geplaatst werd en in 6 gevallen geen opvang geboden kon worden omdat er geen plek was of omdat de situatie niet dreigend genoeg was voor plaatsing.

Naast deze sleutelfiguren namen we ook andere patronen waar van instanties en actoren die een bepalende rol hebben gespeeld. Op medisch gebied blijkt dat bij het merendeel van de deelnemers de huisarts betrokken is geweest ($N = 24$). Tevens zochten bijna alle deelnemers hulp in het GGZ-domein. Meer specifiek zagen we dat 28 van de 29 deelnemers hulp hadden ontvangen van een praktijkondersteuner, psycholoog, psychotherapeut of psychiater. Het ging dan veelal om EMDR of andere vormen van traumatherapie.

Verder bleek dat met name bij de deelnemers die (een) minderjarig(e) kind(eren) met de (ex-)partner heeft ($N = 24$), een grote hoeveelheid aan instanties en actoren betrokken was. Allereerst valt op dat bij meer dan de helft van de deelnemers

2 Omwille van privacy – sommige instanties zijn enkel op lokaal niveau actief – kunnen de namen van de instanties niet gedeeld worden in dit artikel.

school betrokken was ($N = 14$). Daarnaast is veel van de hulpverlening gericht op de opvoeding en verzorging van het kind. Binnen de categorie formele hulpverlening in het kader van gezin, relatie en kind ($N = 35$) gaat het vaak om instanties die een vorm van opvoedondersteuning en/of (specialistische) jeugdhulp aanbieden. Tevens viel op dat bij meer dan de helft van de deelnemers de Raad voor de Kinderbescherming een raads- of beschermingsonderzoek heeft uitgevoerd ($N = 16$) en dat bij een deel van deze deelnemers in het kader van een ondertoezichtstelling gedwongen hulpverlening in het gezin is gekomen in de vorm van een gezinsvoogd ($N = 9$).

Voor wat betreft de ondersteuning van slachtoffers binnen de juridische keten(s) werd gevonden dat 25 van de 29 deelnemers in civiele en/of strafrechtelijke context werden bijgestaan door een advocaat. Het grootste deel van de deelnemers ($N = 24$) had een familierechtadvocaat in de hand genomen in het kader van de scheidingsprocedure. Deze advocaten werden vaak gedurende langere periode betrokken inzake lopende geschillen over gezag, alimentatie of de omgangsregeling. Zes deelnemers, waarvan vijf reeds in het bezit van een familierechtadvocaat, hadden (daarnaast) contact gezocht met een slachtofferadvocaat in het kader van een strafrechtelijke procedure. Naast de advocatuur raakten ook andere instanties ($N = 10$) betrokken die informeerden over het recht of ondersteuning boden bij juridische procedures. Zo ontvingen verschillende deelnemers ondersteuning vanuit SHN of hadden zij juridisch advies en informatie opgevraagd bij slachtofferloketten.

Tot slot bleek uit het contact met coaches en alternatieve hulpverleners dat deelnemers daar veel steun en begrip ontvingen waar dat in het formele hulpverleningsveld soms uitbleef. Een totaal van 11 deelnemers vond steun bij (een) dergelijke hulpverlener(s). In sommige gevallen betrof de coach of hulpverlener een (getrainde) ervaringsdeskundige, die zich heel goed kon verplaatsen in de belevingswereld van de deelnemer.

3.4 Ervaringen met de complexiteit van het hulpverleningslandschap

De bevindingen schetsen het beeld van een divers landschap met een grote hoeveelheid betrokken instanties en verschillende (typen) hulpverleningstrajecten die parallel aan elkaar kunnen lopen. Deze trajecten hebben ieder een eigen doel waar op gefocust wordt, zoals het bewerkstelligen van veiligheid, traumaverwerking, jeugdzorg of opvoedondersteuning. Naast (psychosociale) hulpverlening lopen er veelal verschillende juridische procedures, zowel in het civiel recht als het strafrecht. Iedere regio kent bovendien eigen stichtingen en organisaties die de hulpverlening uitvoeren. Kortom, het is veel, versnipperd en complex.

Het aantal unieke betrokken instanties dat expliciet door deelnemers werd genoemd in de interviews en het apptraject varieerde van 4 tot 34, met een gemiddelde van 11 afzonderlijke instanties. Meer dan de helft van de deelnemers heeft te maken gehad met minimaal 10 instanties. Dat het hulpverleningslandschap groot-schalig en versnipperd is, wordt ook zo door deelnemers ervaren:

‘Je hebt [te maken] met heel veel verschillende instanties. Niemand die dat even oppakt om dat samen met jou te begeleiden.’

‘Dus er waren op gegeven moment geloof ik 7 verschillende hulporganisaties betrokken [...], ik had daar meer dan een dagtaak aan.’

‘Maar nu, ja om het maar even oneerbiedig te zeggen, hebben er continu een 10 tot 15 maatschappelijk werkers met elkaar overlegd, en er zijn geen stappen uit voortgekomen.’

‘Het is zo versnipperd. Iedereen heeft een heel klein stukje, maar niemand ziet het grote plaatje.’

‘Al die organisaties, dat loopt zo vast.’

Naast dat deze versnippering an sich als problematisch wordt beschouwd, en dat een vermindering aan instanties gewenst is, liggen er binnen het complexe landschap ook uitdagingen voor een gestructureerde en geïntegreerde aanpak. Veel deelnemers delen ervaringen waaruit blijkt dat de samenwerking tussen instanties niet als optimaal wordt ervaren en/of opperen dat de samenwerking beter moet. In dit kader wordt onder andere gewezen op de communicatie tussen instanties en de afstemming van verschillende hulptrajecten:

‘Iedereen werkt op zijn eigen eiland, individueel, met eigen dossiers.’

‘Ze werken langs elkaar heen, ze lezen niet goed in, dat merk je ook. Er is natuurlijk heel veel tijdgebrek in de hulpverlening. Heel veel wisselingen.’

‘... samenwerken echt wel een punt van aandacht is. Dus onderlinge zorgverleners zeg maar. Er wordt echt niet goed gecommuniceerd, niet goed samengewerkt.’

‘... dat de netwerkpartners, betrokken netwerkorganisaties, dat die inderdaad beter met mekaar samenwerken en met elkaar onderling ook overdrachten hebben.’

‘Want ik was elke keer de spil tussen al die organisaties en om alles weer bij iedereen over te brengen en te schakelen en over te brieven.’

Daarnaast geven respondenten aan dat zij niet altijd (direct) bij de juiste organisatie terechtkomen voor hulp:

‘... [ik word] van een kluitje in het riet gestuurd.’

‘[organisatie A] zegt: “Nee, dat doen wij niet, dat is onze taak niet.” Iedereen wijst naar elkaar. [organisatie B] zegt: “Je moet bij [organisatie C] zijn.” [organisatie C] zegt: “Wij zijn hier alleen voor de kinderen, we zijn hier niet voor volwassenen.”’

‘...’Ja maar ja, daar zijn andere organisaties voor”. Ik zeg: “Ja wie moet ik daar dan voor hebben?” ... Ja nou, kastje-muur, kastje-muur.’

De impact van het ‘reizen’ door het versnipperde landschap is voor sommige deelnemers zelfs groter dan de slachtofferervaring zelf:

‘Pff, ik begin me inmiddels bijna af te vragen of de slachtofferreis niet traumatiserender is als de mishandeling zelf. Het voelt echt alsof ik nu niet meer alleen mishandeld wordt door mijn ex, maar gewoon door het hele systeem. En tegen mijn ex kan ik dan nog zeggen, weet je dat is 1 persoon, maar ik kan niet tegen het systeem op. En het voelt alsof opgeven nog de enige optie is.’

‘Niemand zou voor zijn lol, net als ik, 7 jaar in die ontzettende troep zitten. Er is denk ik geen vrouw die denkt van “oh, dat is nou echt een goed idee om die molen in te gaan” [...] Het hele systeem, de hele keten is zo door en door verwond. Pleisters plakken gaat volgens mij echt niet meer helpen. Je moet het gewoon afbreken en opnieuw opbouwen.’

‘Het is gewoon een bizar systeem. [...] En ik ben inmiddels van mening, hoe minder hulpverlening, hoe beter.’

Op dit punt is ook door 9 deelnemers het belang / de wens geuit – zonder dat daar expliciet naar gevraagd was – van een belangenbehartiger voor het slachtoffer; iemand die ‘meereist’ met het slachtoffer om te navigeren door het systeem en als constante factor en aanspreekpunt fungeert. Een dergelijke rol droeg in meer praktische zin bij door informatievoorziening en het vinden van passende hulpverlening, maar ook in het sterken van het slachtoffer in diens gevoel gehoord en erkend te worden.

‘Iemand die heel helder uitlegde hoe het systeem in elkaar zit. Iemand die uitlegt hoe het zit met gezag en omgang. De weg in de instanties.’

‘[...] die dus meeging naar instanties, soort van vertrouwenspersoon, die eigenlijk voor mij kon praten.’

‘Iemand die weet, die met je meeloopt als het nodig is. [...] Gewoon omdat je zelf minder toe in staat bent, en een buitenstaander die heeft meer gezag denk ik.’

Een aantal deelnemers maakte in dit kader specifieke referentie naar een ervaringsdeskundige of advocaat in die rol. Zo werd door verschillende respondenten aangegeven dat hun advocaat naast het bieden van juridische bijstand soms ook als baken fungeerde in het onoverzichtelijke hulpverleningslandschap, door (gedeeltelijk) ‘mee te reizen’.

‘Zorg dat je meer ervaringsdeskundigen in dienst neemt, en dat elke persoon die je behandelt of die bij jou komt, koppelt aan een ervaringsdeskundige. En die ook bij de gesprekken laat zitten. Zodat het slachtoffer het idee heeft dat ze gesteund worden en dat er altijd iemand bij is die het begrijpt.’

‘Omdat die [advocaat] precies weet waar het over gaat. En die heeft mij heel duidelijke informatie gegeven, en ja, weet je, daar heb ik gewoon het meeste aan gehad qua informatievoorziening, qua gevoel van steun.’

‘Mijn advocate. Omdat die wel serieus nam wat er met mij was gebeurd. Omdat die constant voor mij paraat heeft gestaan, altijd bereikbaar was, met mij meevocht. Iedere zitting weer op kwam dagen.’

4 Discussie

Diverse onderzoekers en professionals die te maken hebben met de aanpak van partnergeweld benadrukken het belang van afstemming en samenwerking. Daarvoor is het nodig om grip te krijgen op de complexiteit van het hulpverleningslandschap voor slachtoffers van partnergeweld. Het onderhavige onderzoek is een eerste aanzet daartoe en biedt een overzicht van de diverse hulpverleningsinstanties, zowel op nationaal als regionaal/lokaal niveau, die in beeld (kunnen) komen bij slachtofferschap van partnergeweld. Dit overzicht is gebaseerd op de ervaringen van 29 vrouwelijke slachtoffers van partnergeweld die gevolgd zijn tijdens hun reis door de keten.

De resultaten tonen meer overkoepelend aan dat er een enorme verzuiling gaande is in het hulpverleningslandschap. Hulpverlening is verkokerd georganiseerd: sommige instanties zijn zowel op landelijk als regionaal niveau actief, zoals Veilig Thuis en BlijfGroep, maar op regionaal en lokaal niveau nemen we meer versnippering waar. Bovendien lopen verschillende (typen) hulpverleningstrajecten veelal parallel aan elkaar, lijkt er voor iedere voorziening een andere instantie betrokken, en het is mede daardoor voor slachtoffers niet altijd duidelijk bij wie ze wanneer moeten aankloppen voor hulp of worden zij ‘met een kluitje in het riet gestuurd’. Met de hoeveelheid instanties die genoemd worden voor de relatief kleine groep slachtoffers in het onderzoek merken we tevens op dat we hier te maken hebben met de ondergrens van het aantal instanties dat daadwerkelijk in beeld kan komen. Immers, niet voor alle hulpverleners heeft het slachtoffer de desbetreffende instantie genoemd en bovendien representeert de groep slachtoffers in dit onderzoek ook een selectie van regio’s in Nederland.

Er kunnen meerdere verklaringen aangehaald worden voor deze verzuiling. Allereerst hebben diverse hulpverleners, of het om psychosociale hulp of juridische bijstand gaat, hun eigen werkwijze, regels en budgetten. Daarnaast hebben instanties vaak een eigen regio onder hun verantwoordelijkheid en kan de aanpak per regio verschillen. Dat zien we vooral terug in hulpverlening die onder de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) valt, waarin gemeenten de uitvoering van zorg en hulpverlening zelf inrichten. Bovendien beperkt hulpverlening voor slachtoffers van partnergeweld zich niet tot hetgeen onder de Wmo valt; bijna alle deelnemers in het huidige onderzoek geven aan zorg te hebben ontvangen binnen het GGZ-domein. Daarnaast lijkt hulp in het kader van (opvoeding en zorg voor) het kind een grote rol te spelen. Het landschap aan instanties voor het kind mengt zich dan met het hulpverleningslandschap gericht op het slachtoffer zelf. Dit maakt het uitein-

delijke landschap nog groter en minder overzichtelijk, en zou tevens tot gevolg kunnen hebben dat hulpverlening aan het slachtoffer naar de achtergrond verdwijnt (zie o.a. Mellaard et al., 2024).

De bevindingen uit dit onderzoek geven aanleiding om kritisch te reflecteren op het huidige hulpverleningslandschap rondom (ex-)partnergeweld. Het geschetste beeld van een versnipperd landschap roept vragen op over de effectiviteit en samenhang van de geboden ondersteuning. De verkokerde organisatie van hulpverlening – waarbij landelijke, regionale en lokale actoren naast en soms los van elkaar opereren – stelt hoge eisen aan het coördinatievermogen van slachtoffers, die zich juist vaak in een kwetsbare positie bevinden. De behoefte aan een ‘meereizend’ persoon die de belangen van het slachtoffer behartigt en als gids fungeert in dit landschap, is vanuit dit perspectief gezien niet verwonderlijk. Bovendien fungeert het als verklaring waarom alternatieve hulpverleners zoals coaches, al dan niet vanuit ervaringsdeskundigheid, een belangrijke rol spelen voor slachtoffers. Het huidige onderzoek lijkt te signaleren dat zij die behoefte binnen het formele hulpverleningslandschap niet of onvoldoende vervuld zien.

4.1 Beperkingen en aanbevelingen voor onderzoek

Het onderzoek naar hulpverlening bij slachtofferschap van partnergeweld wordt gekenmerkt door een aantal methodologische beperkingen die de generaliseerbaarheid van de bevindingen raken. Een van de belangrijkste beperkingen is de kleine samplegrootte en weinig diversiteit in culturele achtergrond, wat betekent dat de resultaten mogelijk niet representatief zijn voor de bredere populatie van slachtoffers van partnergeweld. Bovendien is het overzicht van hulpverlenende instanties niet volledig of uitputtend, aangezien het onderzoek zich uitsluitend richt op de ervaringen van de groep slachtoffers in het onderzoek. Ook zijn andere belangrijke aspecten, zoals de drempels tot hulpverlening en de ervaringen van hulpverleners zelf, niet of beperkt meegenomen in de analyse. Hoewel dit buiten het bereik en de doelstelling van deze specifieke studie valt, zijn deze factoren essentieel voor een uitgebreid begrip van het hulpverleningsproces.

Ondanks deze beperkingen biedt het onderzoek waardevolle inzichten in de reis die slachtoffers van partnergeweld maken door de keten. Deze bevindingen onderstrepen de noodzaak van verdere, longitudinale studies die zowel de verwachtingen, behoeften vooraf als de ervaringen achteraf met elkaar in verband brengen. Bovendien is het van belang om ook het perspectief van hulpverleners te betrekken om tot systematische veranderingen te kunnen komen. Ook professionals ervaren frustraties in de samenwerking, blijkend uit de ‘frustratiewijzer’ ontwikkeld door het CCV, Movisie en NJi (Langeveld et al., 2023). Inzichten in dergelijke knelpunten die professionals ervaren en welke oplossingen er volgens hen nodig zijn is een belangrijke aanvulling op de resultaten alhier gepresenteerd.

4.2 Aanbevelingen voor de praktijk

Op basis van de bevindingen kunnen enkele aanbevelingen geformuleerd worden om de praktijk te verbeteren. Allereerst signaleert het huidige overzicht dat in het diverse en complexe hulpverleningslandschap, slachtoffers van partnergeweld gebaat zijn bij een integrale samenwerking en ontzuijing van het landschap (Steketee

et al., 2023). Dit omvat niet alleen psychosociale ondersteuning, maar ook juridische bijstand, medische zorg en veilige opvang. Samenwerking tussen hulpverleners, politie, justitie en andere instanties is van vitaal belang om slachtoffers adequaat te ondersteunen en te beschermen. Hieraan gekoppeld is de noodzaak van coördinatie en regie, waaronder de sleutelrol die Veilig Thuis heeft in het verbinden van de verschillende schakels in de keten, om het overzicht en de integrale samenwerking te bewaken, waar nood aan is, zoals blijkt uit de ervaringen van slachtoffers. Daarnaast is het – gelet op de grote rol van instanties betrokken bij de hulpverlening aan kinderen en het gezin als geheel – van belang dat er goed gecommuniceerd wordt tussen spelers uit het hulpverleningslandschap van kind/gezin (De RvdK; Centrum Jeugd & Gezin; Jeugdzorg) en spelers uit het hulpverleningslandschap voor het slachtoffer zelf. Wij onderstrepen dan ook het pleidooi van Steketee en collega's (2023) voor een netwerksamenwerking waarin integraal wordt samengewerkt en prioriteiten worden gesteld betreffende de hulpverlening die op een bepaald moment nodig is in een gezin. Hierdoor kan het aantal instanties dat tegelijkertijd betrokken is, worden beperkt. Een andere aanbeveling in dit kader is om na te denken over het formaliseren van een persoon die meereist met het slachtoffer en het slachtoffer van dichtbij kan monitoren en ondersteunen in diens reis (Jerath et al., 2022). Voor het vervullen van deze rol zou gedacht kunnen worden aan een advocaat (Mellaard et al., 2024), zoals door deelnemers in het onderzoek ook is gesuggereerd. Echter, een dergelijke toewijzing kan aanleiding geven tot kritiek, aangezien deze taak niet formeel binnen het beroepsprofiel van een advocaat valt. Een andere mogelijkheid is een actieve betrokkenheid van een ervaringsdeskundige, die kan adviseren op basis van diens eigen reis door het hulpverleningslandschap (zie bijv. de Handreiking Samen Deskundig). Het is daarbij echter niet gezegd dat deze persoon als belangenbehartiger kan optreden binnen de juridische keten, waar een advocaat die rol wel kan vervullen.

Derhalve is ook voortdurend onderzoek nodig om de effectiviteit van verschillende hulpverleningsmethoden te evalueren. Dit omvat het meten van uitkomsten, het identificeren van *best practices* en het aanpassen van interventies op basis van wetenschappelijke bevindingen, om de kwaliteit van het hulpverleningslandschap te waarborgen. Niet alleen door verwachtingen, behoeften en ervaringen van slachtoffers met hulpverlenende instanties voor langere tijd in kaart te brengen, maar ook de doorverwijzing en samenwerking tussen hulpverlenende instanties te monitoren. Initiatieven zoals de ontwikkeling van multidisciplinaire centra voor slachtofferhulp (zoals Filomena – het Centrum huiselijk geweld en kindermishandeling in Rotterdam Rijnmond; een specialistische afdeling van Veilig Thuis – en de internationale Family Justice Centra), waarbij politie en justitie, reclassering, opvang en hulpverlening onder één dak worden gebracht, zijn stappen in de richting van een meer gestroomlijnde hulpverlening. Bovendien is er dan duidelijker één aanspreekpunt, wat deelnemers in het huidige onderzoek ook als wenselijk aankaartten (en wat in de rol van een meereizend persoon gezien werd). Het Verwey-Jonker Instituut heeft een procesevaluatie uitgevoerd naar de werkwijze van Filomena (Lünneman et al., 2024). Daar komt een veelal positief beeld uit naar voren; Filomena weet met complexe casussen toch stappen in de goede richting te zetten, doordat ze een laagdrempelige inloopfunctie, een vast gezicht en langduri-

ge betrokkenheid, en korte lijnen met vaste netwerkpartners bieden. Ook in het rapport van het Verwey-Jonker Instituut wordt echter benadrukt dat slachtoffers soms de juiste juridische ondersteuning missen. Dat brengt ons terug naar een eerdere aanbeveling om de advocaat vroegtijdig(er) te betrekken, zowel binnen Filomena als daarbuiten.

4.3 Tot slot

Uit eerdere bevindingen bleek dat het hulpverleningslandschap voor slachtoffers van (ex-)partnergeweld grootschalig en versnipperd is, wat het voor slachtoffers moeilijk maakt erin te navigeren. We hebben getracht te onderzoeken in hoeverre deze signalen in empirisch onderzoek standhielden. Het huidige onderzoek bevestigt die complexiteit. Er is sprake van verzuiling in het hulpverleningslandschap, wat het voor slachtoffers lastig maakt om te bepalen wanneer ze bij wie moeten zijn voor de juiste ondersteuning. Eén van de belangrijkste behoeften die er derhalve lijkt te spelen onder slachtoffers van partnergeweld is die van een ‘meereizend’ persoon. Deze persoon kan de belangen van het slachtoffer behartigen en het slachtoffer door het landschap van juridische en psychosociale hulpverlening te navigeren.

Literatuur

- Aarten, P., van Doorn, J., Kunst, M., & Moons, E. (2025). Hulpverlening door Slachtofferhulp Nederland na (huiselijk) geweld: Een vergelijking tussen slachtoffers van huiselijk geweld en slachtoffers van niet-huiselijk geweld. *Tijdschrift voor Veiligheid*, 24(1).
- Braun, V., & Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative Research in Psychology*, 3(2), 77-101.
- Eisele, G., Vachon, H., Lafit, G., Tuyaeerts, D., Houben, M., Kuppens, P., ... & Viechtbauer, W. (2023). A mixed-method investigation into measurement reactivity to the experience sampling method: The role of sampling protocol and individual characteristics. *Psychological Assessment*, 35(1), 68-81.
- Handreiking Samen Deskundig. (2021). Te raadplegen via: www.movisie.nl/sites/movisie.nl/files/2021-07/Handreiking%20Samen%20Deskundig.pdf
- Janssen, J. (2023). *Huishoudens van Jan Steen – Over de taak van de politie bij de aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelaties*. Den Haag: Boom.
- Janssen, J., & Verbruggen, J. (2022). De rol van de politie en zijn partners bij de aanpak van huiselijk geweld. *Tijdschrift voor Criminologie*, 64(1), 128-139.
- Jerath, K., Tompson, L., & Belur, J. (2022). Risk management in stalking victims: a multi-agency approach to victim advocacy. *Journal of Interpersonal Violence*, 37(11-12), NP8989-NP9015.
- Langeveld, N., Westerveld, N., & Dapper, C. (2023). *Frustratiewijzer samenwerken bij de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling 5 frustraties én oplossingen*. CCV/Movisie/NJI.
- Leferink, S. (2023). Slachtofferhulp in Nederland: De uitgestoken hand van de samenleving. In J. van Doorn, J. Brands, M. J. J. Kunst, E. R. Muller, A. Pemberton & L. van Reemst (red.), *Slachtoffers: Onderzoek, beleid en praktijk*. Wolters Kluwer.
- Lünnemann, K., Compagner, M., Steketee, M., & de Wildt, R. (2023). *Op zoek naar beschermingsarrangementen bij huiselijk geweld*. Utrecht: Verwey-Jonker Instituut.

- Lünnemann, K., Drost, L., Jansma, A., & Lünnemann, M. (2020). *The protection of IPV victims: File analysis and victims interviews*. Utrecht: Verwey-Jonker Instituut.
- Lünnemann, M., van der Ploeg, J., Lünnemann, K., & de Wildt, R. (2024). *Laagdrempelige en langdurige hulp aan slachtoffers van complex huiselijk geweld – procesevaluatie Filomena*. Utrecht: Verwey-Jonker Instituut.
- Lünnemann, K., & Steketee, M. (2023). Huiselijk geweld in Nederland. In J. van Doorn, J. Brands, M. J. J. Kunst, E. R. Muller, A. Pemberton, & L. van Reemst (red.), *Slachtoffers: Onderzoek, beleid en praktijk*. Alphen aan de Rijn: Wolters Kluwer.
- Lünnemann, K., & ter Woerds, S. (2021). *Meer dan een ruzie. Politie in de netwerkaanpak huiselijk geweld*. Utrecht/Amsterdam: Verwey-Jonker Instituut & Politie Amsterdam.
- Mellaard, A., Aarten, P. G. M., van Doorn, J., Evertz, K., Klein, M., van Vliet, J., & Wagema-kers, F. (2024). Dubbel slachtoffer? Een multidisciplinaire discussie over het voorko-men van paradoxale situaties voor slachtoffers van partnergeweld. *PROCES*, 2, 78-91.
- Ministerie van Justitie en Veiligheid, Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, & Vereniging van Nederlandse Gemeenten (2018). *Geweld hoort nergens thuis: Aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling*. Den Haag: Ministerie van Justitie en Veiligheid / Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport / Vereniging van Nederlandse Gemeenten.
- Movisie. (2024). *Coördinatie en regie bij de aanpak van huiselijk geweld*. Geraadpleegd via www.movisie.nl/artikel/coordinatie-regie-aanpak-huiselijk-geweld
- Myin-Germeys, I., & Kuppens, P. (2022). *The open handbook of experience sampling methodo-logy: A step-by-step guide to designing, conducting, and analyzing ESM studies*.
- Steketee, M., van Loon-Dijkers, L., Lünnemann, M., Dusault, Y., & Tierolf, B. (2023). *Huiselijk geweld: een complex en hardnekkig probleem. Derde Cohortstudie: Resultaten van de aanpak partnergeweld en kindermishandeling*. Utrecht: Verwey-Jonker Instituut.
- van Doorn, J., Aarten, P., Kunst, M., & Moons, E. (2024). Hulpverlening aan slachtoffers van huiselijk geweld door Slachtofferhulp Nederland: Een verkenning op basis van CBS-data. *Tijdschrift voor Veiligheid*, 23(3), 1-19.
- Woicik, K., Eisenberg, M., Burgers, V. W. G., Tressova-van Veldhoven, D., Sijtsema, J. J., Bogaerts, S., & van Zijp-Lens, K. (2019). *Plegers van partnergeweld en kindermishande-ling*. Tilburg University / Den Haag: WODC.